

Mary Gaitskill toont haar talent én wekt wrevel in haar novelle over een grensoverschrijdende uitgever.

tekst **Tanny Dobbelaar**

Is dit lust of toch iets anders?

Sinds #MeToo zeggen sommige mannen dat ze niet meer weten wat ze tegen vrouwen ‘mogen’ zeggen, bang dat zelfs het kleinste compliment verkeerd valt. Quin, hoofdpersonage in de novelle *Dit is lust* van de Amerikaanse schrijfster Mary Gaitskill, heeft van dit soort angsten bepaald geen last.

Quin is een succesvolle, flamboyante New Yorkse uitgever, getrouwd, één dochtertje. Hij is in ongenade gevallen nadat honderden vrouwen hem hebben beschuldigd van grensoverschrijdend gedrag. In alternerende monologen reflecteren Quin en zijn oude vriendin en collega Margot op deze affaire.

Margot houdt enorm van Quins speelsheid, zijn aandacht, zijn humor. Hun conversaties

sprankelen. Achteraf constateert ze wel eens dat Quin te ver is gegaan, zoals wanneer als hij vraagt naar haar ervaringen met orale seks. Maar ja, ze beantwoordt die vragen wel. Ze is gewend aan opmerkingen als: ‘Ik vind het interessant dat je véél meer aandacht aan je uiterlijk besteedt dan nog maar vijf jaar geleden’.

Slechts één keer in al die jaren overschreed hij haar fysieke grenzen. ‘Je spreekt vanuit je klit’, zei hij toen, terwijl hij naar haar kruis greep. Margot duwde onmiddellijk haar vlakke hand tegen zijn gezicht. Waarop Quin verbaasd reageerde met: ‘Ik waardeer de kracht en de duidelijkheid van je ‘nee’.

Quin is bevriend met vele vrouwelijke schrijvers en redacteurs. Hij adviseert hen over hun liefdesleven, hun carrière, hun kleding. Hij zoekt geen seks. Wel verlangt hij verbaal avontuur, uitsluitend bij vrouwen, jong én oud. Wat kan daar nu verkeerd aan zijn?

Ook Margot betwijfelt of Quin zich zo verschrikkelijk fout gedraagt. Toch voelt zij een stille woede groeien over zijn onbetamelijke vragen en zijn grenzeloze nieuwsgierigheid. En ook de lezer gaat aarzelen. Die Quin is soms een eikel, maar wel een heel originele.

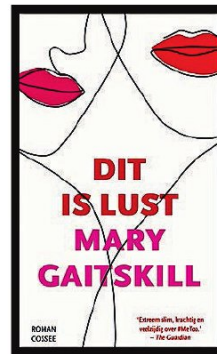
Zo’n ambivalentie bij je lezers veroorzaken, dat is pure schrijverskunst. Toch raakte ik bij herlezing ook geïrriteerd. In welk opzicht draagt dit verhaal nu bij aan het #MeToo-debat, zoals de achterflap belooft? Misschien is hier eerder sprake van gebrek aan etiquette dan van het seksueel geweld waar #MeToo naar verwijst.

Om mensen die je oppervlakkig kent niet in verlegenheid te brengen, zijn een paar omgangsregels voldoende, zo heb ik zelf door schade en schande ontdekt. Die regels luiden in het kort: spreek geen oordeel uit over de lichamen van je gesprekspartners, positief noch negatief. Informeer niet naar seksuele voorkeuren, kinderen of kindwensen. Die onderwerpen zijn soms pijnlijk, net als de vraag waar iemand ‘eigenlijk’ vandaan komt.

Quin overtreedt deze regels voortdurend, al stelt hij etniciteit nooit aan de orde. Wellicht is de uitgeverwereld daar te homogeen, te wit voor.

Overigens verwacht Quin zelf dat de beschuldigingen wel zullen overwaaien. Hij is immers toch altijd eerlijk geweest? De ophef heeft hem niet aangetast, zo blijkt uit het einde.

Gaitskill kan de complexiteit van relaties meesterlijk beschrijven. Dat bleek al in haar onvergetelijke verhalenbundel *Bad Behaviour* waarmee ze in 1988 debuteerde, maar ook in haar essayistiek. *Dit is lust* is het eerste, maar niet het beste werk van Gaitskill dat in het Nederlands is vertaald. Hopelijk volgen er meer.

Mary Gaitskill

Dit is lust

(This is Pleasure)

Vert. Ineke

van den Elskamp

Cossee;

96 blz. €19,99